

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 24 oktober 2015, nr. WJZ/787439 (10436), houdende vervanging van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 in verband met doelmatiger gebruik van het beschikbare garantieplafond ter verhoging van het aantal tentoonstellingen dat voor indemniteit in aanmerking kan komen (Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016)

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 4 van het Besluit op het specifiek cultuurbeleid;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *minister*: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- b. *instelling*: openbaar toegankelijke instelling die gespecialiseerd is in het beheren van museale collecties, het organiseren van tentoonstellingen, of het tentoonstellen van langdurig in bruikleen gegeven voorwerpen;
- c. *voorwerp*: cultuurgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet met inbegrip van lijst, raam, kader, sokkel en dergelijke, afkomstig uit een buitenlandse collectie of uit een niet openbaar toegankelijke privécollectie;
- d. *tentoonstelling*: tijdelijke tentoonstelling in Nederland die een compilatie vormt van belangrijke voorwerpen, al dan niet in combinatie met andere cultuurgoederen, in een samenhang die in het algemeen niet in Nederland te zien is en een visie biedt op periodes, kwesties, personen of producten van cultuurhistorische betekenis;
- e. *langdurige bruikleen*: gedurende tenminste een jaar en ten hoogste vijf jaar in bruikleen geven van een voorwerp aan een instelling;
- f. *indemniteitsverklaring*: beschikking waarbij een voorwaardelijke aanspraak op subsidie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, wordt verleend;
- g. *indemniteitspercentage*: deel van de totale verzekerde waarde van de voorwerpen die voor een indemniteitsverklaring in aanmerking komen, uitgedrukt in procenten waarbij de totale verzekerde waarde 100 is.

Artikel 2. Indemniteitsverklaring

1. De minister kan aan een instelling voor een tentoonstelling of voor een langdurige bruikleen een subsidie verlenen onder de opschortende voorwaarde van verlies van of schade aan de door derden in bruikleen afgestane voorwerpen.
2. De opschortende voorwaarde is van kracht gedurende de periode waarvoor door de subsidieontvanger een verzekering is gesloten voor de bruiklenen.

Artikel 3. Subsidieplafond

1. Het totaal van de aanspraken op financiële middelen in een begrotingsjaar op grond van indemniteitsverklaringen gaat op enig moment het bedrag van € 300 miljoen niet te boven.
2. Van het bedrag kan in een begrotingsjaar ten hoogste op enig moment tien procent worden verleend voor langdurige bruikleen.
3. Een indemniteitsverklaring wordt ten laste gebracht van het beschikbare bedrag gedurende de periode van twee weken vóór aanvang van de tentoonstelling of langdurige bruikleen tot en met twee weken na het einde van de tentoonstelling onderscheidenlijk langdurige bruikleen.

Artikel 4. Voorwaarden

1. Een indemniteitsverklaring wordt slechts verleend indien:

- a. een instelling naar het oordeel van de minister heeft aangetoond dat die indenniteitsverklaring leidt tot een besparing op de premie van de verzekering van de desbetreffende bruikleen of bruiklenen van tenminste 20 procent; en
 - b. naar het oordeel van de minister een acceptabele verhouding aanwezig is tussen enerzijds het belang van de tentoonstelling of van de langdurige bruikleen en de besparing, bedoeld in onderdeel a, en anderzijds het door de Minister van OCW te aanvaarden risico.
2. De voorwaarden die gelden voor de verzekering waarvoor de indenniteitsverklaring wordt verleend, zijn van overeenkomstige toepassing op de indenniteitsverklaring.

Artikel 5. Aanvraag

1. De aanvraag voor een indenniteitsverklaring wordt ten hoogste een jaar en uiterlijk acht weken voor aanvang van de periode, bedoeld in artikel 3, derde lid, ingediend.
2. Bij de aanvraag wordt gebruik gemaakt van een door de minister vastgesteld aanvraagformulier.
3. De aanvraag gaat vergezeld van:
 - a. een verzekeringsofferte;
 - b. voor zover de aanvraag verschillende voorwerpen betreft, een lijst van in bruikleen te ontvangen voorwerpen en per voorwerp de verzekerde waarde; en
 - c. voor zover de aanvraag een tentoonstelling betreft, een tentoonstellingsplan.
4. De verzekeringsofferte bevat in ieder geval de verzekeringspremie zonder korting en een opgave van de korting die wordt gegeven bij een indenniteitspercentage van ten hoogste 30 procent, waarbij de gevraagde subsidie ten hoogste € 75 miljoen bedraagt.
5. Bij de aanvraag verklaart een instelling te voldoen aan de eisen over de veiligheid van de voorwerpen en de beveiliging van de instelling, bedoeld in artikel 8. Op verzoek van de minister overlegt de instelling de documenten, bedoeld in artikel 8, en worden de veiligheidsmaatregelen ter plekke getoond.

Artikel 6. Subsidieverlening

1. Op de aanvragen wordt beslist in de volgorde waarin zij door de minister zijn ontvangen.
2. De minister beslist binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.
3. Bij het verstrekken van een indenniteitsverklaring stelt de minister de hoogte van de aanspraak vast. De aanspraak bedraagt niet meer dan € 75 miljoen en het indenniteitspercentage bedraagt ten hoogste 30 procent.
4. Op de indenniteitsverklaring is een eigen risico van toepassing dat de minister overeenkomstig de tabellen in de bijlage vaststelt. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de subsidie in het geval zich verlies of schade voordoet waarop de indenniteitsverklaring van toepassing is.

Artikel 7. Algemene verplichtingen

1. Indien verlies of schade optreedt waarop de indenniteitsverklaring van toepassing is, zorgt de subsidieontvanger ervoor dat de werkzaamheden op een zodanige manier worden uitgevoerd dat de subsidie op doelmatige wijze wordt gebruikt voor de doeleinden waarvoor deze wordt verleend.
2. De subsidieontvanger doet onverwijld een melding aan de minister van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidieverstrekking. Bij de melding worden de stukken overgelegd die betrekking hebben op de gemelde feiten en omstandigheden en wordt de oorzaak van de gemelde feiten en omstandigheden toegelicht.
3. De subsidieontvanger werkt mee aan door of namens de minister ingestelde onderzoeken die zijn gericht de minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van zijn beleid.

Artikel 8. Verplichtingen in verband met de veiligheid

Gedurende de periode waarop de indenniteitsverklaring betrekking heeft:

- a. beschikt de instelling over een actuele risico-inventarisatie en -analyse voor alle cultuuroederen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet die de instelling in beheer heeft;
- b. treft de instelling op basis van de risicoanalyse, bedoeld onder a, voldoende maatregelen voor de

- voorwerpen waarop de indemniteitsverklaring betrekking heeft;
- c. beschikt de instelling over een actueel calamiteitenplan;
 - d. verschaft de instelling de minister op diens verzoek informatie over de veiligheid, beveiliging en bewaking van de voorwerpen waarop de indemniteitsverklaring betrekking heeft; en
 - e. toont de instelling de minister op diens verzoek op locatie de organisatorische, bouwkundige en elektronische veiligheidsvoorzieningen.

Artikel 9. Melding schade

1. Indien zich verlies van of schade aan voorwerpen voordoet waarop de indemniteitsverklaring betrekking heeft, zendt de instelling aan de minister een beschrijving van de aard, omvang en oorzaak van het verlies of de schade, en een overzicht met een door de verzekeraar opgestelde berekening van de geleden schade. Op verzoek van de minister overlegt de instelling een nadere onderbouwing van de berekening van de schade.
2. Verlies van of schade aan voorwerpen wordt zo spoedig mogelijk aan de minister gemeld.

Artikel 10. Vaststelling subsidie

1. Na ontvangst van de documenten, bedoeld in artikel 9, stelt de minister de subsidie binnen dertien weken vast.
2. De subsidie wordt vastgesteld op het bedrag van de schade waarop de indemniteitsverklaring van toepassing is met een maximum van het daarin aangegeven bedrag, verminderd met het eigen risico, bedoeld in artikel 6, vierde lid.

Artikel 11. Melding gewijzigde kosten en wijziging vaststelling

1. Indien na de vaststelling van de subsidie, bedoeld in artikel 9, blijkt dat de kosten lager zijn dan de verstrekte subsidie, meldt de instelling dit aan de minister.
2. In een geval als bedoeld in het eerste lid kan de minister de beschikking tot subsidievaststelling wijzigen.

Artikel 12. Intrekking Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008

De Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 wordt ingetrokken.

Artikel 13. Overgangsbepalingen

1. De Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 blijft van toepassing op indemniteitsverklaringen die op grond van die regeling zijn verstrekt en aanvragen voor indemniteitsverklaringen die op grond van die regeling zijn ingediend en waarop nog niet is beslist.
2. Voor zover een aanvraag als bedoeld in het eerste lid wordt ingediend na publicatie van deze regeling wordt deze geweigerd indien de aanvraag betrekking heeft op een tentoonstelling of langdurige bruikleen die aanvangt na 31 december 2016.

Artikel 14. Inwerkingtreding en horizonbepaling

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2016 en vervalt met ingang van 1 januari 2021.

Artikel 15. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker*

BIJLAGE BEHORENDE BIJ DE SUBSIDIEREGELING INDEMNITEIT BRUIKLENEN 2016

Bedragen Eigen risico

Tentoonstelling

Verzekerde waarde in €	Eigen risico per gebeurtenis in €	Eigen risico maximaal in €
≤ 20 miljoen	1.000,00	2.500,00
> 20 – ≤ 50 miljoen	2.500,00	7.500,00
> 50 – ≤ 150 miljoen	5.000,00	15.000,00
> 150 miljoen	7.500,00	25.000,00

Langdurige bruikleen

Verzekerde waarde in €	Eigen risico per gebeurtenis in €	Eigen risico maximaal in €
≤ 20 miljoen	1.500,00	3.750,00
> 20 – ≤ 50 miljoen	3.750,00	11.250,00
> 50 – ≤ 150 miljoen	7.500,00	22.500,00
> 150 miljoen	11.250,00	37.500,00

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Het organiseren van grote, uitzonderlijke tentoonstellingen met werken uit het buitenland of uit niet openbaar toegankelijke particuliere collecties is voor museale instellingen¹ van groot belang voor het vormgeven van hun presentatiefunctie. Tentoonstellingen leiden tot toename van collectiemobiliteit en vergroting van het publieksbereik van waardevolle collecties en daarmee tot een grotere cultuurparticipatie. Het behoort tot de verantwoordelijkheden en ambities van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Minister van OCW) om deze wijze van cultuurparticipatie te ondersteunen.

Het organiseren van tentoonstellingen is tegelijkertijd een kostbare opgave. Dit komt voor een belangrijk deel door de hoge verzekeringspremies voor bruiklenen. Door de vaak spectaculaire waardestijging van cultuurgoederen in de laatste decennia zijn de kosten van de verzekering navenant gestegen. Daarom kent Nederland sinds 1989 een regeling voor indemniteit van bruiklenen (indemniteitsregeling).² De indemniteitsregeling heeft tot doel om instellingen via een garantie in de vorm van subsidie (indemniteit) in staat te stellen korting te bedingen op de verzekeringspremie, wat hen in staat stelt deze tentoonstellingen te realiseren.

De indemniteitsregeling kent een maximaal budget voor het verstrekken van indemniteit. Dit is en blijft € 300 miljoen. De voortzetting van dit budget is bij brief van 29 september 2014 (Kamerstukken II 2014/15, 32 820, nr. 121) aan de Tweede Kamer aangekondigd. In het licht van het versoerde beleid ten aanzien van staatsgaranties is dit een positieve ontwikkeling. De afgelopen jaren is de druk op de regeling echter steeds verder toegenomen, mede veroorzaakt door de (her)opening van een aantal grote musea en door een toename van het aantal 'blockbuster'-tentoonstellingen. Het plafond is als gevolg daarvan regelmatig bereikt, waardoor een groeiend aantal aanvragen moest worden afgewezen. Dit vraagt om een betere benutting van de beschikbare ruimte van de indemniteitsregeling. Bij genoemde brief van 29 september 2014 is daarom tevens aan de Tweede Kamer aangekondigd dat de uitvoering van de indemniteitsregeling wordt herzien ten aanzien van de efficiëntie en transparantie. In overleg met de Museumvereniging en in afstemming met de verzekeringswereld zijn de mogelijkheden tot efficiëntere benutting van de ruimte onder het indemniteitsplafond verkend. In deze regeling is hieraan uitvoering gegeven. Daarnaast zijn enkele procedurele en technische verbeteringen doorgevoerd. Deze hebben deels tot doel de administratieve lasten voor de gebruikers van de regeling te verminderen en anderzijds de uitvoering van de regeling te vereenvoudigen.

Bovenstaande heeft geleid tot een aantal wijzigingen en omdat er in het verleden de nodige veranderingen in de indemniteitsregeling zijn aangebracht, is ervoor gekozen een nieuwe regeling vast te stellen ter verbetering van de leesbaarheid en toegankelijkheid. Hierdoor is het ook niet meer nodig om te verwijzen naar oude toelichtingen en kunnen instellingen die gebruik willen maken van de indemniteitsregeling alle relevante informatie bij elkaar vinden.

2. Doel van de regeling

Het doel van de regeling blijft ongewijzigd en is het beperken van de verzekeringskosten van bruiklenen uit het buitenland of uit particuliere collecties, om zo bijzondere tentoonstellingen mogelijk te maken en collectiemobiliteit en publieksparticipatie te stimuleren. Dit doel wordt bereikt doordat het Rijk een deel van het risico in verband met verlies van of schade aan in bruikleen gegeven cultuurgoederen overneemt. Dat gebeurt door middel van het toekennen van een garantie. Die garantie houdt in dat subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat zich een onzekere gebeurtenis voordoet, te weten het verlies van of de schade aan in bruikleen gegeven cultuurgoederen. Pas bij dat verlies of die schade komt de subsidieverlening tot leven en wordt er daadwerkelijk geld uitgekeerd ter compensatie van het verlies of de schade. Doet zich geen schade of verlies voor, dan wordt niet aan de opschortende voorwaarde voldaan en heeft er ook geen subsidieverlening plaatsgevonden. Tot nu toe heeft het Rijk slechts een enkele keer moeten overgaan tot uitkering van geld en dus tot subsidiebetaling. De uitgekeerde bedragen waren bovendien zeer gering (gemiddeld € 5.000,- per geval).

¹ Hieronder worden verstaan musea en andere instellingen die gespecialiseerd zijn in het beheren en tentoonstellen van museale collecties.

² Achtereenvolgens de Regeling indemniteit bruiklenen (Stcrt. 1989, nr. 4), de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen (Stcrt. 1996, nr. 11), de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2005 (Stcrt. 2004, nr. 205) en de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 (Stcrt. 2008, nr. 139).

3. Wijzigingen ten opzichte van de vorige regeling

Zoals aangegeven was het nodig te bezien hoe de regeling en het beschikbare budget effectiever ingezet konden worden. In overleg met alle betrokken partijen zijn de mogelijkheden verkend en is gekomen tot een aantal wijzigingen waarbij het maximum bedrag waarvoor de Minister van OCW garant staat, gebruikt kan worden voor meer tentoonstellingen. Hieronder worden de wijzigingen ten opzichte van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 afzonderlijk toegelicht.

Van vast naar maximaal indemniteitspercentage van 30%

Bij de uitvoering van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 werd, onafhankelijk van de verzekerde waarde of korting op de verzekeringspremie, altijd een vast indemniteitspercentage van 30 procent gehanteerd. Het indemniteitspercentage is dat deel in procenten van de totale verzekerde waarde van de voorwerpen die voor een indemniteitsverklaring in aanmerking komen. Uit cijfers van de afgelopen jaren is gebleken dat een hoge korting vaak al bij een lager percentage bereikt wordt. Dit is uiteraard afhankelijk van de samenstelling en omvang van de tentoonstelling, maar een hoge korting kan al het geval zijn bij een indemniteitspercentage van 10 tot 15%. Om meer flexibiliteit mogelijk te maken, marktwerking te stimuleren en een betere verhouding tussen de premiekortingen en de indemniteitspercentages te bereiken is het vaste percentage van 30% indemniteit losgelaten. Dit is vervangen door een maximum van 30% indemniteit. De verwachting is dat ook bij een lager indemniteitspercentage substantiële premiekortingen mogelijk blijven. Het is aan de musea om, in onderhandeling met de verzekeraars, te komen tot een substantiële premiekorting bij de beoogde verzekering van hun tentoonstellingen. Het wijzigen van een vast naar een maximaal indemniteitspercentage zorgt naar verwachting voor een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte van de indemniteitsregeling waardoor meer tentoonstellingen kunnen worden ondersteund.

Invoeren van een maximum indemniteitsbedrag

Naast het flexibele indemniteitspercentage is een maximaal indemniteitsbedrag per tentoonstelling van € 75 miljoen ingevoerd. Er is voor dit bedrag gekozen omdat dit het gemiddelde indemniteitspercentage is waarvoor de afgelopen jaren aanvragen zijn ingediend. Dit maximum per tentoonstelling of langdurige bruikleen zal een positief effect hebben op het aantal tentoonstellingen waarvoor indemniteit verleend kan worden. Met een maximum van € 75 miljoen per tentoonstelling kunnen op enig moment minimaal vier tentoonstellingen tegelijkertijd plaatsvinden waarvoor indemniteit kan worden verleend. Onder de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 kwam het in de praktijk voor dat één enkele tentoonstelling de gehele ruimte onder het plafond van € 300 miljoen in beslag nam. Dit wordt onwenselijk geacht. Het instellen van een maximum indemniteitsbedrag zal naar verwachting beperkte negatieve invloed hebben op de premiekorting van een tentoonstelling, en ook alleen die tentoonstellingen beïnvloeden met een dergelijk hoge verzekerde waarde dat het indemniteitsbedrag de € 75 miljoen zou overstijgen. In de praktijk wordt de meeste premiekorting namelijk gegeven op het eerste deel van de verleende indemniteit. Na dat deel stijgt de premiekorting relatief nog maar beperkt mee met het indemniteitsbedrag. Een verzekeraar hecht relatief veel waarde aan het door de Minister van OCW instaan voor de eerste procenten van de verzekerde waarde van de voorwerpen waarvoor indemniteit is verleend, het zogenoemde 'premier risque'.

Invoeren ondergrens aan premiekorting

De indemniteitsregeling beoogt een aanzienlijke korting op de verzekeringspremie voor een tentoonstelling te bewerkstelligen. Tot op heden was hier geen minimum voor bepaald. Om een substantiële premiekorting te garanderen, is een drempelwaarde ingesteld voor de premiekorting. De korting moet minimaal 20% bedragen wil een aanvrager in aanmerking komen voor indemniteit. Zo wordt een minimale verhouding tussen de premiekorting en het door de Minister van OCW te aanvaarden risico gegarandeerd.

Invoeren indieningstermijn

Om de transparantie en een efficiënt gebruik van de regeling te bevorderen, wordt een indieningstermijn van maximaal één jaar ingevoerd. Dit betekent dat musea niet eerder dan één jaar voorafgaand aan de indemniteitsperiode (de periode van twee weken vóór tot en met twee weken ná de desbetreffende tentoonstelling of langdurige bruikleen) een aanvraag kunnen doen. De praktijk leert dat tijdens het ontwikkelingsproces van tentoonstellingen de samenstelling van de tentoonstelling nog sterk kan veranderen. In de museale praktijk is een jaar voor de tentoonstelling de verzekerde waarde van de beoogde tentoonstelling zodanig uitgekristalliseerd dat een degelijke en realistisch onderbouwde aanvraag kan worden gedaan. De maximale termijn van één jaar voor de indemniteitsperiode heeft zodoende enerzijds als voordeel dat de verstrekte indemniteiten het daadwerkelijk benodigde bedrag betreffen en anderzijds dat er meer flexibiliteit is doordat niet al jaren voor aanvang het beschikbare

budget – voor een vaak hoger dan uiteindelijk noodzakelijk bedrag – bezet wordt gehouden.

De volgorde van ontvangst van de aanvragen blijft net als in de voorgaande regeling leidend. Een eerder ingediende aanvraag wordt dus afgehandeld voor een nadien ingediende aanvraag. Dit stelt de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), die de regeling namens de Minister van OCW uitvoert, in staat om een indicatie van de beschikbare ruimte onder het plafond zo transparant mogelijk te delen met het museale veld. Dit gebeurt via de website van de RCE: www.cultureelerfgoed.nl.

Betrokkenheid Minister van Financiën

Indemniteitsverklaringen worden in de praktijk niet meer uitdrukkelijk mede namens de Minister van Financiën verleend. Daarom is in artikel 2, eerste lid, het bepaalde 'mede namens de Minister van Financiën' geschrapt.

Verduidelijking en technische aanpassingen

Een aantal zaken in de regeling is verhelderd. Zo is expliciet gemaakt dat de Minister van OCW de verzekeraar volgt. Als volgens de verzekeraar verlies of schade in aanmerking komt voor uitkering dan valt dit onder de indemniteit van de Minister van OCW. De indemniteit heeft immers tot doel de verzekeringspremie te verlagen en een verzekeraar gaat hier alleen mee akkoord als de Minister van OCW in een geval van verlies of schade ook daadwerkelijk hiervoor instaat. Verder is verduidelijkt gedurende welke periode een indemniteit op het plafond van de regeling rust: van twee weken voor tot en met twee weken na de tentoonstelling of langdurige bruikleen. Verder zijn de verplichtingen die op de instelling rusten na verlening van een indemniteitsverklaring verhelderd en wordt niet langer verwezen naar de Regeling op het specifiek cultuurbeleid. Tot slot is in de regeling een eigen risico voor de instellingen opgenomen. Tot op heden werd dit bij de beschikking opgenomen. Omdat het feitelijk gaat om vaste berekeningen en er alleen variatie is tussen tentoonstellingen en langdurige bruiklenen, zijn de bedragen nu opgenomen in de regeling (in de bijlage staan de tabellen).

Horizonbepaling

Op grond van artikel 24a van de Comptabiliteitswet hebben subsidieregelingen uiterlijk een gelding van vijf jaar. Voor het einde van de vijf jaar wordt een regeling geëvalueerd en in overleg met de Tweede Kamer al dan niet verlengd.

4. Werking van de regeling

Om overzichtelijk weer te geven hoe de regeling werkt, wordt in dit hoofdstuk per stap in het proces aangegeven hoe de verlening van indemniteit in zijn werk gaat. Waar nodig zijn hierin de wijzigingen zoals uiteengezet in het vorige hoofdstuk meegenomen.

Aanvraag

Om in aanmerking te komen voor indemniteit moet een instelling een aanvraag indienen bij de RCE. Deze aanvraag wordt alleen behandeld als de aanvraag binnen één jaar en minimaal acht weken voorafgaand aan de start van de indemniteitsperiode (de periode van twee weken vóór tot en met twee weken ná de desbetreffende tentoonstelling of langdurige bruikleen) wordt ontvangen. De aanvraag bestaat uit het door de RCE opgestelde aanvraagformulier, de offerte van de verzekeraar, een bruikleenlijst bij meer dan één voorwerp en een tentoonstellingsplan als de aanvraag een tentoonstelling betreft. De verzekeringsofferte bevat in ieder geval de totale verzekerde waarde van de voor indemniteit in aanmerking komende voorwerpen, de verzekeringspremie zonder korting en een opgave van de korting bij het aangevraagde indemniteitspercentage (dat niet hoger is dan 30 procent en niet zo hoog dat het tot meer dan € 75 miljoen indemniteit zou leiden). Op de website van de RCE is hierover meer informatie te vinden.

Beoordeling

De RCE beoordeelt of de aanvraag voldoet aan de eisen die in de indemniteitsregeling zijn gesteld. De RCE kijkt daarbij ook of de minimale premiekorting 20% bedraagt en of het aangevraagde indemniteitspercentage niet hoger is dan 30% en het maximum indemniteitsbedrag niet meer bedraagt dan € 75 miljoen.

Plafond

Zoals hierboven al aangegeven, kent de regeling een plafond van € 300 miljoen. De Minister van OCW kan nooit voor meer dan € 300 miljoen op enig moment aan indemniteit verlenen. Indien een

aanvraag wordt ingediend voor een periode waarin het plafond bereikt is, wordt de aanvraag afgewezen. Als een aanvraag wordt ingediend voor een periode waarin het plafond onvoldoende ruimte laat voor algehele honorering van de aanvraag, zal de aanvraag ook afgewezen worden. De instelling heeft in dat geval wel de mogelijkheid een nieuwe aanvraag in te dienen voor het nog wel onder het plafond beschikbare budget. Dit kan bijvoorbeeld door met de verzekeraar tot een verzekering te komen waarbij minder indemniteit door de Minister van OCW wordt gegeven. Door voorafgaand aan de aanvraag op het overzicht op de website van de RCE te kijken, kan een instelling een indicatie krijgen van het nog beschikbare budget voor de periode van de voorgenomen tentoonstelling. Dat overzicht biedt echter geen garanties, maar wel een redelijk actuele indicatie van de uitputting van de beschikbare ruimte tot indemniteit. Aangezien aanvragen op volgorde van binnenkomst worden behandeld, is het altijd mogelijk dat intussen een andere aanvraag is ingediend, waar nog niet op is besloten en de nieuwe informatie zodoende nog niet verwerkt is in het overzicht.

Besluit

De RCE neemt binnen 8 weken na de indieningsdatum namens de Minister van OCW een besluit. Als dit besluit positief is, dan legt de RCE het besluit vast in een beschikking tot subsidieverlening. Van die beschikking maakt deel uit dat de voorwaarden die worden overeengekomen bij de (particuliere) verzekering voor de tentoon te stellen voorwerpen van overeenkomstige toepassing zijn. Deze voorwaarden zullen betrekking hebben op de uitsluiting van bepaalde risico's, de berekening van de kosten van herstel in geval van beschadiging, overgang van rechten bij verlies van voorwerpen na betaling van schadevergoeding en de handelwijze na het terugvinden van vermiste voorwerpen. Zoals hierboven al is aangegeven, leidt het besluit tot subsidieverlening niet tot een uitkering van geld. Daarvan kan pas sprake zijn, als verlies of schade zich daadwerkelijk voordoet. De aanspraak berust op grond van deze regeling bij de ontvanger van de subsidiebeschikking. Er wordt naast deze regeling een protocol ontwikkeld waarin uitgangspunten voor verdere afwikkeling worden neergelegd. De beschikking tot subsidieverlening is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Daarom staat op grond van die wet bezwaar en beroep open tegen de beschikking.

Schade of diefstal

Subsidiebetaling is pas aan de orde als zich verlies of diefstal voordoet. De instelling meldt verlies of schade zo spoedig mogelijk aan de verzekeringsmaatschappij, conform de voorwaarden van de polis, en tevens aan de RCE. Daarbij dient de oorzaak van het verlies of de schade uiteengezet te worden. In geval van schade bevat die melding ook een exacte omschrijving van de schade zelf. Voorts worden relevante stukken voor zover die (al) zijn opgesteld, zoals een proces-verbaal en een schaderapport, bijgevoegd. Maatgevend is het oordeel van de verzekeringsmaatschappij of de geleden schade wordt gedekt door de polis waarop de korting is verleend. Als de verzekeraar van oordeel is dat de schade of het verlies onder de polis valt, dan zal de Minister van OCW tot maximaal de hoogte van de indemniteit overgaan tot subsidievaststelling. Hierbij wordt het eigen risico van het uit te betalen bedrag afgetrokken. Voor de subsidievaststelling dient de geleden schade exact te worden bepaald. Met het oog op een soepele afhandeling in een dergelijk geval is het van belang dat de verzekeringsmaatschappij en de RCE zo spoedig mogelijk op de hoogte zijn van het incident dat zich heeft voorgedaan. De documenten die vereist zijn om de hoogte van het door de Minister van OCW uit te keren bedrag te bepalen, dienen tevens als aanvraag voor subsidievaststelling. Het besluit tot subsidievaststelling wordt binnen 13 weken na ontvangst van de juiste documenten genomen. Ook tegen dit besluit is bezwaar en beroep op grond van de Algemene wet bestuursrecht mogelijk.

Ten opzichte van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 moet schade zo snel mogelijk in plaats van binnen vier maanden na de schade of het verlies worden gemeld. Reden hiervoor is dat de periode waarvoor de indemniteit wordt verleend in absolute zin niet vaststaat. Verzekeraars passen de periode 'van spijker tot spijker' toe bij de verzekering. Dit houdt feitelijk het vervoer van de vaste locatie tot en met het terugbrengen naar de vaste locatie in. Omdat aan het vervoer heen en terug van de voorwerpen geen vaste termijnen in de verzekering zijn vastgelegd en het toch voor de uitvoering van de regeling duidelijk moet zijn gedurende welke periode een indemniteit beslag legt op het budget van € 300 miljoen, is per tentoonstelling of langdurige bruikleen gekozen voor een vaste termijn van 2 weken vóór tot en met 2 weken ná de tentoonstellingsperiode. Deze periode is gebaseerd op de praktijk, omdat de meeste transporten in die periode plaatsvinden. De verzekeraar geeft een korting op de premie omdat de Minister van OCW voor een deel van de schade of het verlies instaat. Daarom keert de Minister van OCW uit zolang de schade of het verlies onder de polis valt en is dit dus niet beperkt tot die periode van twee weken voor tot en met twee weken na de tentoonstelling of langdurige bruikleen. Wel is van groot belang dat schade of verlies zo spoedig mogelijk plaats vindt nadat dit zich voordoet. Het is voor alle partijen cruciaal om een dergelijke constatering zo spoedig mogelijk te doen, zodat de feiten kunnen worden geconstateerd en actie kan worden ondernomen tot genoegdoening van de rechthebbenden.

5. Evaluatie

De indemniteitsregeling zal in 2019 worden geëvalueerd. Hierbij zullen de effecten van de doorgevoerde maatregelen onderzocht worden. Met name de ontwikkeling van het indemniteitspercentage en de premiekorting zal onder de loep worden genomen. De vraag die daarbij beantwoord zal worden is of de doorgevoerde maatregelen inderdaad de beoogde benodigde ruimte onder het plafond opleveren. Ook zal onderzocht worden of de doorgevoerde maatregelen nog onvoorziene neveneffecten tot gevolg hebben. Aan de hand van de resultaten wordt bekeken of aanpassingen in de regeling nodig zijn.

6. Administratieve lasten

De totale administratieve lasten van deze regeling zijn relatief beperkt. Jaarlijks worden slechts enkele tientallen aanvragen ingediend. Het streven naar het inbouwen van meer zekerheid voor musea dat een indemniteitsaanvraag zal worden verleend, zal een lastenverlichting inhouden doordat minder aanvragen ingediend zullen worden waarop een afwijzing volgt.

De indieningsvereisten zijn beperkt aangepast en zullen naar verwachting niet tot een lastenverzwaring of -verlichting leiden ten opzichte van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008. De aanvraagprocedure en voorbereidende handelingen voor aanvragers zijn ten opzichte van de voorgaande regeling niet veranderd. Enkel de in te dienen gegevens zijn beperkt gewijzigd, maar daarvoor hoeven niet meer handelingen door de aanvragers voor te worden verricht.

7. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

De RCE beoordeelt de regeling als goed uitvoerbaar. De aanvraag- en beslisprocedure is slechts marginaal gewijzigd en leidt niet tot meer uitvoeringslasten.

II. Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begrippen in deze regeling komen grotendeels overeen met de begrippen in de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008. In enkele begripsomschrijvingen zijn technische wijzigingen aangebracht. Het begrip 'instelling' in onderdeel b ziet zowel op instellingen die een vaste museale collectie beheren – musea – als op instellingen zonder vaste collectie maar wel gespecialiseerd in het organiseren van tentoonstellingen.

Bij het begrip 'voorwerp' wordt verwezen naar de Erfgoedwet die een uniforme omschrijving van cultuurgoed geeft. Omdat de cultuurgoederen die onder deze regeling vallen aan enkele bijzondere criteria moeten voldoen, is de term 'voorwerp' gehandhaafd.

In de begripsomschrijving van 'tentoonstelling' in onderdeel d zijn ook andere cultuurgoederen genoemd dan de voorwerpen die voor indemniteit in aanmerking komen, omdat de compilatie niet slechts uit cultuurgoederen uit buitenlandse of niet openbaar toegankelijke privécollecties hoeft te bestaan.

In onderdeel e wordt het begrip 'langdurige bruikleen' gedefinieerd. Het gaat alleen om in bruikleen gegeven voorwerpen. Daaronder moet in dit verband worden verstaan het om niet in gebruik geven van een voorwerp aan een instelling onder voorwaarde van teruggave. Onder het woord langdurig wordt een periode van tenminste één en ten hoogste vijf jaar verstaan.

Tot slot is een begrip toegevoegd aan de regeling, namelijk 'indemniteitspercentage'. Dit begrip ziet op het deel van de verzekerde waarde van de voorwerpen waarvoor de Minister indemniteit verleent. Dit deel wordt uitgedrukt in percentages. Het verlenen van indemniteit van € 25 miljoen voor voorwerpen met een totale verzekerde waarde van € 100 miljoen betekent bijvoorbeeld een indemniteitspercentage van 25 procent.

Artikel 2. Indemniteitsverklaring

Eerste lid. Dit lid komt overeen met artikel 2, eerste lid, van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 en bepaalt wat een indemniteitsverklaring inhoudt. De verklaring is een aanspraak op middelen die wordt verstrekt bij verlies van of schade aan de voorwerpen waar deze op ziet. Verstrekking van de subsidie is pas aan de orde als het verlies of de schade zich daadwerkelijk voordoet.

Tweede lid. De verstrekte indemniteit heeft tot doel dat de instelling korting krijgt op de premie die zij aan een verzekeraar zou moeten betalen voor het verzekeren van de voorwerpen voor de tentoonstelling of langdurige bruikleen. De indemniteit is daarom van kracht gedurende de periode waarvoor de verzekering is afgesloten voor de tentoonstelling of langdurige bruikleen.

Artikel 3. Subsidieplafond

Eerste en tweede lid. In totaal kan op enig moment voor niet meer dan € 300 miljoen aan indemniteit worden verleend, waarvan ten hoogste 10 procent aan langdurige bruiklenen. Deze leden zijn gelijk aan het derde en vierde lid van artikel 2 van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008.

Derde lid. De verzekering van voorwerpen voor een tentoonstelling of langdurige bruikleen geldt 'van spijker tot spijker'. Dit wil zeggen dat de verzekering van toepassing is vanaf het moment dat het voorwerp voor transport naar Nederland van zijn normale verblijfplaats wordt verwijderd tot en met het tijdstip dat het weer op zijn normale verblijfplaats is aangekomen, een en ander met inbegrip van verblijf, opslag, tentoonstelling of anderszins. Omdat aan het vervoer heen en terug geen vaste termijnen in de verzekering zijn verbonden en het toch duidelijk moet zijn gedurende welke periode een indemniteit beslag legt op het budget van € 300 miljoen, is per tentoonstelling of langdurige bruikleen gekozen voor een vaste termijn gedurende welke de indemniteit op het budget rust. Uit de praktijk blijkt dat bij vrijwel alle bruiklenen het vervoer binnen twee weken voor de tentoonstelling en twee weken na de tentoonstelling plaatsvindt. Daarom is voor deze termijn gekozen bij het bepalen van het beslag op het plafond.

Artikel 4. Voorwaarden

Eerste lid. Indemniteit wordt alleen verleend als blijkt dat de instelling hierdoor een korting verkrijgt op de verzekeringspremie van ten minste 20 procent. Deze korting wordt gezien de ervaringen met de regeling als een minimum gezien tegenover het risico dat de Minister van OCW aanvaardt door het verlenen van de indemniteit. Daarnaast behoort er een acceptabele verhouding te zijn tussen het belang van de tentoonstelling en het door de Minister van OCW te aanvaarde risico.

Tweede lid. De indemniteit volgt de verzekering. Dit wil zeggen dat de voorwaarden die op de verzekering van toepassing zijn ook voor de indemniteit gelden. Te denken valt dan onder meer aan beperkende voorwaarden waaronder bij verlies of schade wordt uitgekeerd.

Artikel 5. Aanvraag

Eerste lid. Aanvragen voor indemniteit worden niet eerder ingediend dan een jaar en twee weken voor aanvang van de tentoonstelling of langdurige bruikleen en ten hoogste 10 weken voor de tentoonstelling of langdurige bruikleen (8 weken voorafgaand aan de twee weken van vervoer voor de tentoonstelling of langdurige bruikleen). Buiten deze periode ingediende aanvragen worden afgewezen.

Tweede tot en met vijfde lid. Bij een aanvraag wordt het daarvoor vastgestelde aanvraagformulier gebruikt. Bij de aanvraag gaat een verzekeringsofferte, waarin in ieder geval de verzekeringspremie zonder korting is opgenomen en de bedongen korting bij een bepaald indemniteitspercentage van ten hoogste 30 procent. Dit aangevraagde indemniteitspercentage mag bovendien niet zo hoog zijn dat het tot een indemniteit van meer dan € 75 miljoen zou leiden. Een aanvraag waarin meer dan € 75 miljoen indemniteit wordt gevraagd, wordt afgewezen. Als de aanvraag ziet op meerdere voorwerpen dan wordt hier een overzicht van gegeven en bij een tentoonstelling wordt een tentoonstellingsplan overgelegd. Tot slot verklaart de aanvrager te voldoen aan veiligheidsvoorschriften in deze regeling en worden op verzoek de documenten over de veiligheid overgelegd.

Artikel 6. Subsidieverlening

Eerste en tweede lid. De minister beslist binnen acht weken op een aanvraag en behandelt de aanvragen in de volgorde waarin zij door de minister (voor deze de RCE) zijn ontvangen.

Derde lid. Bij het verlenen van een indemniteitsverklaring bepaalt de minister de hoogte van de indemniteit. De indemniteit bedraagt ten hoogste € 75 miljoen en het indemniteitspercentage is niet hoger dan 30 procent. Dit betekent dat bij een verzekerde waarde van € 250 miljoen nog ten hoogste 30 procent indemniteit kan worden verleend. Bij een hogere verzekerde waarde zal het indemniteitspercentage dus per definitie lager dan 30 liggen. Het percentage kan ook lager liggen als in de aanvraag voor een lager percentage wordt aangevraagd. Met het maximum van € 75 miljoen per indemniteitsverklaring kunnen op enig moment dus altijd ten minste vier tentoonstellingen of langdurige bruiklenen tegelijkertijd in aanmerking komen.

Vierde lid. Als verlies of schade zich voordoet wordt een eigen risico toegepast. De toepasselijke eigen bijdrages staan in de bijlage bij deze regeling en zijn onderverdeeld naar verzekerd bedrag en tentoonstelling/langdurige bruikleen. Tot op heden werd dit in de beschikking geregeld.

Artikel 7. Algemene verplichtingen

Ten opzichte van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 zijn nog alleen de daadwerkelijk relevante verplichtingen uit de Regeling op het specifiek cultuurbeleid (Rsc) opgenomen. De drietal verplichtingen die voor deze regeling zijn:

- Doelmatig gebruik van de subsidie (overeenkomstig artikel 2.12 van de Rsc);

- Melden van relevante feiten en omstandigheden voor de subsidieverstrekking (overeenkomstig artikel 2.14, tweede lid, Rsc);
- Meewerken aan onderzoek ten behoeve van het beleid van de minister (overeenkomstig artikel 2.20, eerste lid, Rsc).

Artikel 8. Verplichtingen in verband met de veiligheid

Naast de algemene verplichtingen in artikel 7 gelden nog bijzondere verplichtingen voor de veiligheid van de voorwerpen. De instelling behoort ervoor te zorgen dat de kans op verlies of schade zo beperkt mogelijk is. Ten behoeve hiervan is een aantal verplichtingen opgenomen. In de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 stonden deze verplichtingen in de bijlage bij die regeling. Omdat de voorschriften in omvang redelijk beperkt zijn, hebben zij nu een plek in de regeling zelf gekregen.

Artikel 9. Melding schade

Eerste lid. Bij verlies of schade wordt dit aan de minister gemeld. Hierbij wordt een berekening van de schade door de verzekeraar gevoegd. Op verzoek van de minister wordt een nadere onderbouwing hiervan voorgelegd.

Tweede lid. Melding van schade of verlies vindt zo spoedig mogelijk na de gebeurtenis plaats.

Artikel 10. Vaststelling subsidie

Binnen 13 weken na melding van de schade en ontvangst van de relevante documenten stelt de minister de subsidie vast. Het bedrag ligt ten hoogste op het bedrag waarvoor indemniteit is verleend met aftrek van het toepasselijke eigen risico.

Artikel 11. Melding gewijzigde kosten en wijziging vaststelling

Als na de vaststelling blijkt dat de kosten lager zijn dan vastgesteld door de minister, dan wordt dit aan de minister gemeld. Te denken valt aan lagere restauratiekosten of de vondst van gestolen of verloren gewaande voorwerpen. Als de kosten voor de instelling hierdoor lager zijn dan kan de minister de subsidie vaststelling wijzigen.

Artikel 13. Overgangsbepalingen

Er gelden twee overgangsbepalingen. Allereerst blijft op verleende indemniteiten op grond van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2008 die regeling van toepassing. Ook blijft die regeling van toepassing op reeds ingediende aanvragen waar nog niet op is beslist. Als beperking daarbij geldt wel dat aanvragen die worden ingediend na publicatie van deze regeling, maar voor inwerkingtreding op 1 januari 2016, worden geweigerd als zij zien op een tentoonstelling die aanvangt na 2016. Dit zou namelijk ingaan tegen de bepaling in artikel 5 dat aanvragen niet eerder dan een jaar voor aanvang van de tentoonstelling of langdurige bruikleen ingediend kunnen worden. Aanvragen die nog snel in 2015 worden ingediend zouden het doel van die bepaling kunnen frustreren. Voor de duidelijkheid: het gaat hier dus om tentoonstellingen die na 31 december 2016 aanvangen en niet de aanvang van de indemniteitsperiode (de twee weken voorafgaand).

Artikel 14. Inwerkingtreding en horizonbepaling

Op grond van de Comptabiliteitswet 2001 lopen subsidieregelingen in beginsel niet langer door dan vijf jaar. Een verlenging van de regeling wordt eerst aan de Tweede Kamer voorgelegd.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker*